GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 77. *Sâmbătă 6 (18) Aprilie* **1885.**

Brașovŭ, 5 (17) Aprilie 1885.

Una din foile subvenționate ale guvernului unguerescŭ ne face următórele destăinuirĭ cu privire la declarațiunile miniștrilorŭ Tisza și Pauler în conferența partidei liberale de Marța trecută:

„Ministrulŭ de justiția Teodor Pauler a schițatŭ în conferința partidei guvernamentale de alaltaerĭ rĕspunsulŭ ce-lŭ va dá la interpelațiunea lui Orbán Balazs. Se scie, că deputatulŭ Orbán Balazs, din incidentulŭ ultimului verdictŭ achitătorŭ alŭ juriului de pressă din Sibiiu, a interpelatŭ pe ministrulŭ de justiția și a cerutŭ, pentru a face sĕ înceteze juriulŭ din Sibiiu, luarea de mĕsurĭ legislative.

Ministrulŭ Pauler în rĕspunsulŭ sĕu recunósce, că atitudinea contrară Maghiarilorŭ în direcțiune națională a juriului din Sibiiu, ce se manifestă în verdictele sale, au deșteptatŭ îngrijirĭ și că în privința acésta trebue sĕ se ia mĕsurĭ. Fără îndoială, că cassarea juriului din Sibiiu este celŭ mai recomandabilŭ mijlocŭ pentru aceea, ca verdictele juriului sĕ nu servéscă ca isvorŭ de nutrementŭ alŭ agitațiunilorŭ antimaghiare. Elŭ, ministrulŭ, se și ocupă cu idea de a face sĕ înceteze juriulŭ din Sibiiu, dér crede, că este superfluu de a se luá mĕsurĭ legislative, pentru că juriulŭ din Sibiiu póte fi cassatŭ și simplu prin ordonanță ministerială, și póte fi strămutatŭ într'unŭ altŭ orașŭ maghiarŭ.

In rĕspunsulŭ ce-lŭ va da ministrulŭ, va pune în perspectivă luarea unei astfelŭ de mĕsurĭ. La anulŭ 1869 corpurile legiuitóre au împuternicitŭ pe guvernŭ, ca în privința stabilirei reședinței juriilorŭ sĕ dispună pe calea ordonanțelorŭ. Acum ministrulŭ n'are decâtŭ sĕ modifice ordonanța de mai înainte.

In aceeașĭ conferență a clubului partidei guvernamentale, ministrulŭ președinte Tisza a comunicatŭ rĕspunsulŭ ce 'lŭ va da la interpelația d-lui Vincențiu Babeșŭ. Babeșŭ în legătură cu interpelația lui Orban Balazs a interpelatŭ pe ministrulŭ de interne despre aceea, dacă și încâtŭ este adevĕratŭ, că în Ungaria s'arŭ fi făcutŭ în timpulŭ din urmă conjurațiunĭ naționale, și dacă s'au făcutŭ asemenea conjurațiunĭ, ce mĕsurĭ a luatŭ în contra lorŭ.

Ministrulŭ președinte în rĕspunsulŭ, ce-lŭ va da, ḑice că de 10 anĭ decândŭ stă în capulŭ guvernului, numai o singură dată s'a întêmplatŭ unŭ asemenea casŭ, adecă alŭ lui Miletici, și atuncĭ culpabilulŭ și-a și primitŭ pedépsa meritată?

Dér deși guvernulŭ nu are cunoscință despre aceea, că s'ar cóce astfelŭ de conjurațiunĭ, totușĭ elŭ urmăresce cu atențiune agitațiunile contrare statului maghiarŭ, pe care le facŭ naționalitățile în Ungaria și póte sĕ încredințeze pe d-lŭ interpelantŭ, că guvernulŭ urmăresce cu atențiune pe singuraticii conducĕtorĭ ai acestorŭ uneltirĭ, și dacă va fi de lipsă séu dacă se vorŭ descoperi nisce fapte, față cu carĭ interesulŭ statului arŭ pretinde energice represalii, atuncĭ dênsulŭ, Tisza, îșĭ va împlini datoria ce 'i-o impunŭ interesele statului și va sci sĕ facă, ca conducĕtorii uneltirilorŭ naționale sĕ fie aspru pedepsițĭ.“

Ḑice proverbulŭ, că ajunge o măciucă la unŭ carŭ de óle. Destăinuirile de mai susŭ au ochĭ și sprîncene și suntemŭ prin urmare dispensațĭ de a mai aduce o dovadă specială despre bunele și adevĕratŭ părintescile intențiunĭ ale guvernului din Pesta față cu pressa naționalitățilorŭ.

Clușiulŭ e orașŭ maghiarŭ, prin urmare locuitorii lui nu potŭ agitá în contra statului maghiarŭ, ci agită numai în contra naționalitățilorŭ și acésta este o faptă fórte patriotică. Décă însĕ naționalitățile se încércă de a se apĕrá în contra atacurilorŭ nedrepte și violente ale elementului dela putere atuncĭ ele uneltescŭ în contra statului maghiarŭ și d-nii Tisza-Pauler se sêmtŭ datorĭ de a-le pedepsí, dându-le pe mâna jurațilorŭ din orașele maghiare.

Astfelŭ se practică principiulŭ libertății în statulŭ „constituționalŭ“ ungarŭ sub gloriosulŭ regimŭ „liberalŭ“ alŭ lui Tisza Kalman!

Neadevĕrurĭ, îngâmfărĭ și ilusiunĭ șoviniste.

Ca să-șĭ facă cineva și mai corectă ideiă de „iubirea de adevĕrŭ“, de care suntŭ înspirate foile unguresci, precum și de grandomania și ilusiunile în care se scaldă șovinismulŭ maghiarŭ, reproducemŭ următorulŭ articulŭ din oficiosulŭ „Pesti Naplo“ ca curiositate psihică și culturală:

Ardélulŭ a fostŭ maghiarŭ și va deveni maghiarŭ. Și acum este maghiarŭ și nu e nicĭ Germania nicĭ România. Românii și Germanii, carĭ se nascŭ acolo, suntŭ cetățenĭ ungarĭ, posedŭ de o potrivă libertatea nóstră, dar datorescŭ națiunei nóstre, instituțiunilorŭ nóstre, regelui nostru credință. Aceia, carĭ lucréză altfelŭ, suntŭ trădătorĭ. Este unŭ basmŭ, dacă se vorbesce de apăsare. Bisericile, scólele, comunele, pressa, viața lorŭ socială, adunarea comitatensă, alegerile de deputațĭ dovedescŭ contrarulŭ. In Ungaria nu esistă nicĭ o naționalitate apĕsată. Dar esistă o națiune domnitóre, și acésta este cea maghiară. Dacă ea n'ar fi, Ungaria încă n'ar fi. Dacă ea ar încetá a domní, țéra ar perí și rĕsbóie civile ar pustii poporațiunea. Ungaria nicĭ odată nu póte duvení germană; mai adeseorĭ s'a încercatŭ acésta. Ungaria nu póte fi slovacă séu română, numai maghiară póte fi. Și chiar Ardélulŭ nu póte fi nicĭ decum altfelŭ; acésta a dovedit'o. Și acolo rasa maghiară este, în puterea organisațiunei ei sociale, cea domnitóre, căcĭ ea este elementulŭ care susține statulŭ. Ei i se cade preferința, ce reese din dreptulŭ publicŭ și care este legată cu administrațiunea. Ceremŭ pentru noi, ca limba nóstră sĕ fiă recunoscută pretutindenea în viața publică și sĕ se învețe în scóle; ceremŭ, ca nimenea sĕ nu cuteze a ne insulta în propria nóstră casă. Căcĭ în adevĕrŭ, noi suntemŭ stăpânii în Ardélŭ, noi Maghiarii, ér nu agitatorii sașĭ și românĭ.

Dér deórece guvernulŭ nu pré favoriséză pe Maghiarĭ și permite agitatorilorŭ naționalitățilorŭ sĕ agite în contra statului și națiunei maghiare — o agitațiune cum n'ar suferi-o cu nicĭ unŭ prețŭ nicĭ Germania nicĭ România — Maghiarii ardelenĭ s'au unitŭ pentru propria-le apĕrare. Societatea maghiară caută a șĭ asigura interesele sale pe cale socială, a-șĭ susținé naționalitatea sa și a o lăți. Nu cu forța, ci cu mijlócele civilisațiunii. Fiecare este îndreptățitŭ la acésta. Maghiarii nu cerŭ, ca Sașii, unŭ privelegiu. Noi datorămŭ mulțămire comitatelorŭ Sibiiu și Bistrița-Năsăudŭ, pentru că au îndreptatŭ unŭ atacŭ atâtŭ de violentŭ în contra reuniunei maghiare de cultură. Ura lorŭ îndărătnică a însuflețitŭ maghiarismulŭ. Acesta nu se lasă a fi insultatŭ, nu lasă Ardélulŭ în mersulŭ lui. Dacă până acum nu și-a așeḑatŭ culcușulŭ intre Sașii din Sibiiu, Têrnava mare, Brașovŭ, și-lŭ va așeḑa acum acolo. Dacă până acum n'a cerutŭ posițiune și influință în Făgărașŭ și în Năsĕudŭ, le va cere acestea pe viitorŭ, căcĭ a fostŭ provocatŭ. Dar lucrulŭ principalŭ este, că comitatele Clușiu, Turda-Arieșiu, Szilágy, Alba de josŭ, Têrnava mică și Mureșŭ-Turda devinŭ ce au fostŭ: maghiare, pentru ca în modulŭ acesta sĕ ocupămŭ centrulŭ Ardélului și sĕ restabilimŭ comunitatea maghiarismului cu sĕcuismulŭ din Biharia și Sătmarŭ. Dacă amŭ isbutí sĕ despicămŭ naționalitățile în două părțĭ, atuncĭ amŭ fi sigurĭ, că agitațiunea lorŭ nu ne mai strică. Acéstă țintă este numai o dorință. Aḑĭ trebue se ne gândimŭ la propria-ne apĕrare. E destulŭ de tristŭ, că maghiarismulŭ în Ardélŭ este mărginitŭ de defensivă. Este pĕcatulŭ celŭ mai mare alŭ guvernelorŭ nóstre naționale de 18 vécurĭ, că au negligiatŭ a întări maghiarismulŭ în Ardélŭ. Da, Țéra Sĕcuilorŭ n'are nicĭ măcar o cale ferată; Sașii au pretutindenea.

Se oferă destulă ocasiune de a lucra în Ardélŭ în interesulŭ maghiarismului. Sĕ 'nvĕțămŭ dela contrari noștri. Sĕ facemŭ numaĭ așa cum facŭ Sașii și agitatorii românĭ, și amŭ făcutŭ destulŭ. Scimŭ că suntemŭ puținĭ, cu atâtŭ mai multŭ trebue sĕ ținemŭ împreună. Chiar și de aceea trebue sĕ fimŭ prevĕḑĕtorĭ și energicĭ, ca sĕ ne păstrămŭ posițiunile nóstre și sĕ câștigămŭ și altele nouĕ. Maghiarismulŭ ardelénŭ sĕ fie o armată organisată, în care fiecine sĕ 'șĭ facă datoria. Bine condușĭ, vomŭ ocupa castelele inimicului, ba chiar și Sibiulŭ.

O altă fóiă oficiósă ungurésca, „Kolozsv. Közl.“, nu dă vóiă, ca și celelalte naționalitățĭ sĕ înființeze reuniunĭ de cultură română séu germană și étă de ce:

Ele, naționalitățile, nu vorŭ puté formá o reuniune în scopulŭ de a lăți limba română și germană în Cecĭchemetŭ, Odérheiulŭ sĕcuiescŭ și în Sepsi-St.-Georgiu și cu ajutorulŭ acestorŭ limbĭ a nutrí spiritulŭ românŭ și germanŭ în numitele orașe. Ele nu o potŭ face acésta din simplulŭ motivŭ, pentru că ele nu locuescŭ aci în Germania séu în România, ci în Ungaria; aci este totŭ așa de puținŭ locŭ spiritulŭ românŭ și germanŭ, precum n'are locŭ spiritulŭ maghiarŭ în Germania și în România. Limba unguréscă însă este în Ungaria în tóte orașele, chiar și în Sibiiu și în Brașovŭ, limba statului unguerescŭ și obiectŭ de învĕțĕmêntŭ obligatŭ în tóte scólele acestei țĕrĭ. Ei ca Românĭ și Sașĭ suntŭ în acéstă țéră naționalitățĭ, și despre acésta nimenea nu se îndoiesce; națiune însă numai una esistă în țera acésta, anume națiunea ungară politică, a cărei parte întregitóre o forméză și ele. Noi n'avemŭ trei constituțiunĭ, ci numai una, și acésta este constituțiunea ungară, ale cărei binefacerĭ și ele le gustă totŭ așa, precum pórtă și sarcinele.

Și aceștĭ șoviniștĭ, carĭ nu se rușinéză a eșí în fața lumii cu cele mai marĭ neadevĕrurĭ carĭ nu-șĭ cunoscŭ nicĭ constituțiunea nicĭ legiletțerii, voiescŭ sĕ ne cultive! Ce ironiă a sorții!

Sinodulŭ din Sibiiu.

Sibiiu, 4 Aprilie 1885.

Unŭ altŭ corespondentŭ alŭ nostru ne trimite următórea dare de sémă despre sinodulŭ din Sibiiu.

Sinodulŭ s'a deschisŭ Duminecă 31 Martie de părintele Metropolitŭ Mironŭ prin unŭ discursŭ, în care arĕtă, că dênsulŭ este »unŭ aderentŭ căldurosŭ alŭ Sinodalității« și recomandă deputaților sĕ fie însuflețițĭ de credință, de speranță și de iubire. Căcĭ lucrândŭ din alte motive, biserica se va preface în o instituțiă luméscă cu scopurĭ personale, carĭ nu suntŭ spre fericirea ei și a fiilorŭ ei. Cuvinte frumóse, carĭ însĕ amŭ dori sĕ le vedemŭ traduse în fapte de sfinții părințĭ!

Totŭ în ședința de Duminecă s'au compusŭ secțiunile pentru verificarea deputaților.

Lunĭ (Ședința II) se petrecŭ totŭ timpnlŭ cu verificările deputaților.

Constatându-se numĕrulŭ de 35 deputațĭ verificațĭ, maioritatea, sinodulŭ se declară de constituitŭ și se procedà la alegerea membrilorŭ biroului și a membrilarŭ feluritelorŭ comisiunĭ.

1. In comisiunea verificătóre: Iónŭ Rațŭ, Ioanŭ Papiu, Part. Cosma, Eugenŭ Brote, Anania Moldovanŭ, Rubinŭ Patița.

2. In comisiunea organisătóre: Nicolŭ Cristea, Ioanŭ Hannia, Dr. Il. Pușcariu, Iacobŭ Bologa, Dr. Aurelŭ Brote, Part. Cosma, Ilie Măcelariu, Ioanŭ Preda, Anania Trombitașŭ.

3. In comisiunea bisericéscă: Ioanŭ Galŭ, Vas. Rosescu, Galationŭ Șăgău, Geras. Candrea, Ioanŭ Bechnitz, Alexiu Olariu, Alex Orbonașŭ, Dr. Todea, Petru Truța.

4. In comisiunea scolară: Zaharia Boiu, Dr. Nic. Maierŭ, Ioanŭ Popescu, Il. Duvlea, I. Fulea, I. Munténŭ, Dr. N. Popŭ, Ioanŭ Slavicĭ, Ioanŭ Popea.

5. In comisiunea financiară: Rom. Crainicŭ, Ioanŭ Petricŭ, A. Tordășanŭ, George Dănilă, Petru Gligorŭ, S. Bârsanŭ, B. Patița, Ioanŭ cav. Pușcariu, Ioanŭ Sandru

6. In comisiunea petiţionară: V. Damianŭ, Iuliu Danŭ, Dr. I. Moga, N. Cosma, Petru Ciora, Zacharie.

După compunerea comisiunilorŭ presidiulŭ presentă sinodului raportulŭ generalŭ alŭ consistoriului plenarŭ unŭ proiectŭ de statute pentru fondulŭ de pensiune alŭ funcţiunarilorŭ bisericescĭ, unŭ raportŭ în cestiunea fondului regnicolarŭ pentru pensionarea învĕţătorilorŭ, propunerea făcută de consistorŭ în cestiunea învĕţătorilorŭ ambulanţĭ şi mai multe petiţiunĭ, carĭ tóte se transmiseră comisiunilorŭ competente.

Marţĭ (şedinţa III) se continuară verificările deputaţilorŭ şi se făcŭ din partea deputatului Hannia o interpelare în privinţa sgomotelorŭ despre demisionarea Metropolitului.

Mercurĭ (şed. IV.) imediatŭ după verificarea protocolului, Mitropolitulŭ îşĭ dete în scrisŭ rĕspunsulŭ promisŭ, pe care vi-lŭ alăturŭ aci fiindŭ de mare însemnătate.

Rĕspunsulŭ a produsŭ cea mai mare liniscire şi însufleţire. **X.**

—o—

Interpelaţiunea

deputatului sinodalŭ *Ioanŭ Hannia.*

Cu privire la faima rĕspândită, că Ex. Sa Metropolitulŭ ar fi cerutŭ dela guvernŭ, ca sĕ-lŭ „descarce de sarcina conducerei afacerilorŭ archiepiscopescĭ,« dep. Hannia a adresatŭ cătră presidiulŭ sinodului o interpelare, în care după o întroducere care înşiră tóte faimele de retragere şi de substituire a Metropolitului, ḑice:

»Fiecare din preaonoraţii domnĭ membri sinodalĭ scie, că se află aicĭ pe basa legii constituţiunii nóstre bisericescĭ, scie că numai pe basa acestei legi constituţionalĭ fie-carele şi toţĭ împreună în armonià şi în bună înţelegere creştinéscă şi legală cu capulŭ bisericei, conducĕtorulŭ legalŭ alŭ acestei corporaţiunĭ este chematŭ a conlucra şi numai în asemenea armonià póte conlucra spre resolvirea fecundă şi prosperă a problemei sinodului.

Insă cum s'ar puté acésta ajunge atuncia, când inimile nóstre arŭ fi agitate şi în nedumerirĭ de temerea, că capulŭ bisericei este spre a se duce, că elŭ umblă cu planurĭ de a nimici constituţiunea bisericéscă şi că toţĭ aceia, carĭ nu arŭ fi de convingerile lui în afacerile sinodalĭ, vorŭ fi privіţĭ de adversarĭ şi trădătorĭ ai bisericei?

De aicĭ avêndŭ în vedere tóte acestea şi ţinêndŭ de suprema necesitate o lămurire a situaţiunei şi a împrejurărilorŭ atinse, tocmaĭ la loculŭ acesta şi dela înălţimea scaunului ce-lŭ ocupaţĭ în acéstă prévenerată corporaţiune, şi prin acésta dumerirea şi liniştirea spiritelorŭ nóstre, mai înainte de a întra în pertractarea meritorică a afacerilorŭ sinodalĭ, 'mĭ iau voiă a face următórea

Interpelaţiune:

1. Adevĕrătŭ este, că Inaltŭ Escelenţia Ta — în luna lui Martiu a. c., după cum susţine »Tribuna« — *ai înaintată la înaltulŭ nostru ministeriu regiu o representaţiune, în carea ai fi condiţionatŭ rĕmânerea ulteriоră în scaunulŭ archiepiscopesc-metropolitanŭ dela detăturarea constituţiunii nóstre bisericescĭ prin potestatea înaltului regimŭ regiu, fără ştirea şi cu ocolirea organului competentŭ bisericescŭ? Séu că în genere ai fi cerutŭ demisiunea dela conducerea afacerilorŭ archiepiscopeştĭ metropolitane?*

2. Ai Inaltŭ Escelenţia Ta vre-o cunoştinţă séu vre-o bănuială, că se lucră întru ascunsŭ de o sémă de ómenĭ — şi anume de cine? — pentru rĕsturnarea Escelenţiei Tale din Scaunulŭ archiepiscopescŭ-metropolitanŭ?

3. Ai Inaltŭ Escelenţia Ta cunostinţă despre unŭ compromisŭ, la care se lucră pentru ca Inaltŭ Escelenţia Ta sĕ Te retragĭ din scaunŭ, făcêndŭ locŭ altui-cuiva?

Sibiiu 1 Apriliu 1885.

Rĕspunsulŭ Metropolitului datŭ la acéstă interpelare în şedinţa a IV dela 3/15 Aprilie 1885.

Venerabilŭ sinodŭ!

In şedinţa de ţerĭ amŭ promisŭ, că la interpelaţiunea ce 'mi-o a făcutŭ d. deputatŭ sinodalŭ protopresbiterulŭ Ioan Hannia, voiŭ da astăḑĭ séu mâne unŭ rĕspunsŭ precisŭ, care din cuvêntŭ în cuvêntŭ sĕ se pótă trece la protocolŭ. Vinŭ acum a'mĭ împlini promisiunea şi grăbescŭ a o face acésta încă înainte de a intra în discuţiunile meritorice asupra situaţiunei de astăḑĭ a archidiecesei nóstre, grăbescŭ chiar din consideraţiunile ce le are în vedere d. interpelante, adecă ca sĕ se constate adevĕrulŭ, sĕ se curme preocupaţiunile şi sĕ se liniştéscă inimile agitate prin veştile senzaţionalĭ, de carĭ se ocupă dl. interpelante în interpelaţiunea sa.

Étă dar rĕspunsulŭ meu, prin care voiescŭ sĕ se constate adevĕrulŭ:

Mĕ întrébă d. interpelante, dacă este adevĕratŭ, că eu în luna lui Martiu a. c. am înaintatŭ la înaltulŭ ministeriŭ alŭ ţĕrei o representaţiune, în care aşŭ fi condiţionatŭ rĕmânerea mea ulteriоră în scaunulŭ archiepiscopescŭ-metropolitanŭ dela delăturarea constituţiunei nóstre bisericeştĭ prin potestatea guvernului regescŭ, fără ştirea şi cu ocolirea organului competentŭ bisericescŭ, séu că în genere aşŭ fi cerutŭ demisiunea dela conducerea afacerilorŭ archiepiscopeştĭ-metropolitane?

Rĕspundŭ d-lui interpelante: că din acestea nimic, chiar nimic nu este adevĕratŭ, şi eu mĕ mirŭ fórte, că după ce eu în decursulŭ celorŭ ḑece anĭ, de când ocupŭ scaunulŭ archiepiscopescŭ-metropolitanŭ, am datŭ atâtea doveḑĭ, credŭ, destulŭ de eclatante despre aderinţa mea la instituţiunile nóstre bisericeştĭ create prin statutulŭ organicŭ, pe care m'amŭ pusŭ dela începutŭ şi care le-amŭ scutitŭ şi apĕratŭ nu numai cu tótă puterea sufletului, ci chiar şi cu multă, fórte multă abnegaţiune,—mĕ mirŭ —ḑicŭ—că se mai află ómenĭ carĭ credŭ séu celŭ puţinŭ se dau pe grijĭ, că eu aşŭ fi capabilŭ de a lucra fie pe faţă, fie în ascunsŭ pentru surparea acelorŭ instituţiunĭ, carĭ mi-au creatŭ posiţiunea mea de astăḑĭ şi pentru a cărora desvoltare în direcţiunea lorŭ naturală nu numai am lucratŭ — precum atinseiŭ — totdéuna, potŭ ḑice mai multŭ ca alţii, dar amŭ şi suferitŭ multŭ, prea multŭ. Dela acestea instituţiunĭ eu nu mĕ voiu abate nicĭ odată; nu mĕ voiu abate nicĭ în teorià nicĭ în pracsă, cu tóte că cunoscŭ unele scăderĭ ale lorŭ, care însĕ în viaţa practică prin buna conţelegere a organelorŭ competente se potŭ face sĕ fie nesimţite, şi cu tóte că sunt alţiĭ, cărora le-arŭ conveni, ca acelea instituţiunĭ sĕ se delăture şi tótă potestatea bisericéscă sĕ se concentreze în mâna episcopilorŭ, precum era mai înainte de crearea statutului organicŭ, séu dacă totuşĭ e de a se susţine pe basa acestui statutŭ o representanţă a clerului şi a poporului: aceea sĕ fie alésă sub influinţa séu chiarŭ presiunea potestaţii, şi misiunea ei sĕ fie a-i aplauda tóte acţiunile, bune—rele cum vorŭ fi ele. Credinţa mea este că biserica nóstră, în statulŭ nostru, numai prin o adevĕrată sinodalitate se póte susţiné, şi orĭ-ce abusŭ de potestate archierésсă ar fi în fondŭ numai spre surparea bisericii. Respingŭ dar dela mine orĭ-ce suspiţiune în punctulŭ acesta, suspiţiunĭ, carĭ potŭ proveni numai dela inimĭ rĕutăciόse.

Mĕ întrébă mai departe d-lŭ interpelante, dacă am eu cunoscinţă séu vre-o bănuélă, că s'ar lucrá întru ascunsŭ de o sémă de ómenĭ pentru resturnarea mea din scaunulŭ archiepiscopescŭ-metropolitanŭ? şi dacă sciu: cine suntŭ aceia? Eu trebuie sĕ mărturisescŭ, că în împrejurările nóstre de astăḑĭ, în situaţiunea socială şi morală în carea ne aflămŭ, când spiritulŭ speculaţiunilorŭ lumescĭ îşĭ caută terenŭ chiar şi în biserică, credŭ a fi posibilŭ sĕ se afle ómenĭ, carĭ arŭ dorí o curêndă vacanţă a scaunului archiepiscopescŭ-metropolitanŭ, pentru a-şĭ realisá dorinţele şi planurile lorŭ; eu însĕ nu mĕ ocupŭ de astfelŭ de ómenĭ; eu îmĭ facŭ treaba mea conscenţiosŭ, urmândŭ principiilorŭ mele firme, de care am fostŭ condusŭ în tótă viaţa mea, şi când am fostŭ lăudatŭ, şi când am fostŭ chiar defăimatŭ; pentru că eu mai multŭ ţinŭ la curăţenia consciinţei mele, decâtŭ la tóte laudele lumei, carea uşorŭ se lasă a se amăgi. Eu dar nu sciu positivŭ nimicŭ despre aceea, că ar esistă conspirărĭ pentru resturnarea mea din loculŭ, care-lŭ ocupŭ; ér pe bănuelĭ în partea acésta nu m'am pusŭ nicĭ când; pentru că bănuelile facŭ isvorulŭ dóră celŭ mai bogatŭ alŭ discordiei, şi eu nu suntŭ omulŭ discordiei, ci alŭ păcii şi alŭ bunei înţelegerĭ. Altcum, dacă ar fi în adevĕrŭ ómenĭ cu planurĭ de a me rĕsturnă, eu i-aşŭ poftí, sĕ lucre pe faţă, căcĭ mie nu-mĭ vorŭ face nicĭ atuncĭ vre-o înprijire; şi dacă suntŭ chiar ómenĭ rĕi: eu adeseorĭ le dau ocasiunea de a mĕ aflá singurŭ singurelŭ, neapăratŭ de nimene şi în posiţiune de a-mĭ puté luá nu scaunulŭ, ci chiar viaţa, dacă credŭ că în altŭ modru nu-şĭ potŭ realisá dorulŭ inimei lorŭ.

In fine me întrébă d-lŭ interpelante, dacă am cunoscinţă despre unŭ compromisŭ, la care se lucră, pentru ca eu sĕ mĕ retragŭ din scaunulŭ ce-lŭ ocupŭ şi se facŭ locŭ altuia? La acésta s'ar puté aflá dóră destulă declarare în rĕspunsulŭ meu la punctulŭ precedentŭ; cu tóte acestea, spre liniştirea d-lui interpelante şi póte şi a altora, nu aflu chiar de prisosŭ a declará aicĭ categoricŭ: că de unŭ astfelŭ de compromisŭ n'am nicĭ o cunoşcinţă. Eu 10 anĭ întregĭ am susţinutŭ o luptă grea, între altele chiar şi cu organele, care arŭ fi chemate a mĕ sprijiní mai deaprópe; am suferitŭ multŭ, potŭ ḑice m'am şi nĕcăjitŭ multŭ, dar tăria sufletului nu mi-o am perdutŭ. Până când voiu avea ajutorulŭ celŭ mai puternicŭ alŭ lui D-ḑeu, adecă tăria sufletului, voiu continuá câtŭ cu indulgenţa ce o am doveditŭ şi până acumŭ deajunsŭ, câtŭ cu lupta la care potŭ sĕ fiu provocatŭ, câtŭ cu validitarea potestăţii reservate gradului archierescŭ; însĕ precum nu amŭ îngrijirĭ pentru eventualele conspiraţiunĭ în contra persónei séu postului mĕu, chiar aşa nu am nicĭ înclinare, nicĭ necesitate, nicĭ posibilitate de a întrá în compromisŭ cu cineva pentru a mĕ uşurá de sarcina grea ce o portŭ, ci voiu sta firmŭ la postulŭ meu, şi-mĭ voiu continuá misiunea după cea mai curată consciinţă. Dorescŭ însĕ ca cei chemaţĭ, şi între aceştia cu preferenţă Venerabilulŭ Sinodŭ, sĕ-mĭ dea totŭ sprijinulŭ trebuinciosŭ, păstrându-mĭ bunavoinţa, ce o amŭ esperiatŭ şi în trecutŭ.

SCIRILE ḐILEI.

In şedinţa a patra a sinodului, consistoriulŭ a presentatŭ bugetulŭ pe anulŭ 1886, raportulŭ sĕu din şedinţa scolară, prin care se cere înmulţirea stipendielorŭ pentru elevii de preparandiă din fundaţiunile Mogaiană şi Franz-Iosefină, apoi propunerea consistoriului în privinţa învĕţĕmêntului profesionalŭ în scólele poporale şi altele. Totŭ în acéstă şedinţă sinodulŭ a însărcinatŭ pe consistoriu sĕ tragă în cercetare disciplinară pe administr. protop. alŭ Iliei, A. Olariu, pentru presiunĭ în alegerea de deputaţĭ mirenĭ.

—0—

Cetimŭ în »Naţiunea«: »De câteva ḑile a sositŭ în Bucurescĭ directorulŭ ḑiarului »Viitorulŭ« din Pesta d. Gall. Suntemŭ informaţĭ, că are misiunea de a mijlocí pe lângă guvernulŭ românŭ, ca sĕ ia şi România parte la esposiţia ungurésсă. Calitatea d-lui Gall de redactorŭ alŭ ḑiarului „Viitorulŭ« ne scutesce de a dá alte amĕnunte asupra delegatului unguréscŭ. Atragemŭ atenţiunea guvernului, d'a nu cădé în vr'o ispită.«

—0—

Unŭ órecare Stern, vrêndŭ sĕ tréсă de »patriotŭ patentatŭ«, provócă in »Magyar Polgár« pe redactorii foilorŭ unguresci din Ardélŭ sĕ petiţioneze cătră guvernŭ şi camera deputaţilorŭ pentru transferarea juriului din Sibiiu la Cluşiu, »pentru ca juraţii ungurĭ sĕ mai slăbéscă córdele pressei naţionalităţilorŭ.« De sigurŭ, că guvernulŭ îi va da patentă de patriotismŭ, mai cu sémă că, pe câtŭ scimŭ, e şi botezatŭ.

—0—

D. Archimandritŭ Mironŭ Călinescu din Cernăuţĭ a contribuitŭ la fondulŭ reuniunii femeilorŭ române de aici cu 4 fl. 50 cr., ér d. catechetŭ Calistratŭ Coca, totŭ de acolo, cu 1 fl. 50 cr.

—0—

Regele României a conferitŭ ḑilele acestea mai multe decoraţiunĭ mai multorŭ oficerĭ superiorĭ din armata austriacă. D. generalŭ Braumüller de Tanbruk, comandantele divisiunii 33 de infanteriă, a fostŭ decoratŭ cu marele cordonŭ alŭ »Corónei României«; d. generalŭ de brigadă cavalerŭ Leddihn, comandantulŭ brigadei a 64 de infanteriă, a fostŭ numitŭ mare oficerŭ; d. loc.-colonelŭ Daublesky de Sternek, şefulŭ statului major alŭ corpului alŭ 4 de armată, a fostŭ numitŭ comandorŭ alŭ aceluiaşĭ ordinŭ; d. loc. colonelŭ Rzehak, din reg. 86 de infanteriă, a fostŭ numitŭ comandorŭ alŭ »Corónei,« şi d-lorŭ căpitanĭ Weber şi Stivicevicĭ din acelaşĭ regimentŭ, li s'a datŭ crucea de oficerĭ ai »Corónei României.«

—0—

Astăḑĭ pe la 2 óre, Regele Svediei, care a fostŭ câteva ḑile óspele Curţii regale din Bucurescĭ, a trecutŭ pela gara din Braşovŭ în drumulŭ sĕu spre casă.

—0—

In Octomvre a. t. dispăruse o pungă cu 5000 fl. ce se trimesese prin postă dela Pesta la Jassbereny. In urma cercetărilorŭ, s'a descoperitŭ acum, că banii au fostŭ furaţĭ de servitorulŭ de postă Ignatz Szabo.

—o—

Şovinismulŭ maghiarŭ.

Sibiiu, Aprilie 1885.

Dintre tóte popórele câte locuescŭ în Europa civilisată, se póte ḑice cu dreptŭ, că nicĭ unulŭ nu are o pătură atâtŭ de şovinistă şi fantastică ca poporulŭ maghiarŭ. Spre a ne convinge despre acéstă aserţiune, sĕ luămŭ la analisă tendinţele şi acţiunile şoviniştilorŭ maghiarĭ şi vomŭ vedé că tendinţa şi acţiunea avêndu-şĭ sorgintea în puterile sufletescĭ, în raţiune, dela valórea acţiunei putemŭ conchide cu siguritate şi la starea puterilorŭ sufletescĭ.

Ne vomŭ mărgini la faptele presente ale şoviniştilorŭ, în cari se oglindéză mai limpede starea lorŭ psichică şi din aceste vomŭ constata ideile şi năsuinţele de care suntŭ conduşĭ. Şoviniştii maghiarĭ, după încercărĭ zadarnice de secolĭ, astăḑĭ plutescŭ în visurile trecutului de a înfiinţa unŭ statŭ maghiarŭ mare, dér unŭ statŭ în care tótă suflarea sĕ se manifeste în limba lui Arpadŭ. Fantasia lorŭ învăpăiată le înfăţişéză globulŭ pămêntescŭ ca maghiarŭ. Se entusiasméză până la esaltare, simte unŭ farmecŭ deosebitŭ, şi fantasia lorŭ le spune că ei suntŭ chiemaţĭ sĕ cucerésсă totŭ globulŭ pămêntescŭ.

In órba lorŭ rĕtăcire, vréu sĕ cucerésсă continentele şi mările, vréu sĕ se estindă în afară, pe când în lăuntru se sbuciumă, căcĭ vĕdŭ prin fantasia lorŭ în jurulŭ lorŭ inimicĭ, subminătorĭ, trădătorĭ, cari ii împedecă de a se întări. Étă contrastulŭ grozavŭ. Ei simtŭ de o parte în sînulŭ lorŭ prea multă putere, prea multă vigurositate, nu mai încape între hotarăle ţĕrei lorŭ, ér de altă parte nu încétă a striga în lumea mare, că esistinţa e periclitată de iredentiştii daco-românĭ, saşĭ, slavonĭ şi că trebue sĕ se întărésсă în lăuntru. Óre ce va se ḑică acésta, nu fantasmagoriă, nu nebuniă? Ei nu vréu sĕ pricépă, că înşişĭ suntŭ causa slăbirii lorŭ, ér nu celelalte nefericite naţionalităţĭ.

Ei ḑicŭ, că statulŭ maghiarŭ se póte întări numai nimicindŭ ceea ce e «periculosŭ« intregităţii statului séu neputându-se acésta, făcêndŭ sĕ nu fie periculosŭ.

Inimicii periculoşĭ suntŭ Românii şi Sasii, pe cari şoviniştii îi declară duşmanĭ şi trădătorĭ etc., fiind că nu se lasă a le răpi naţionalitatea.

»Vomŭ pune în lucrare tóte mijlócele ertate şi neiertate, vomŭ folosi forţa, puterea, legile şi unde nu vomŭ isbuti nicĭ cu aceste, vomŭ lovi fără cruţare, vomŭ persecuta şi vomŭ nimici. Séu îi maghiarisămŭ séu îi esterminămŭ.« Astfelŭ raţionéză şoviniştii. In acésta esistă dér »idea modernă de statŭ maghiarŭ.« Şi într'adevĕrŭ, vedemŭ că adversarii noştri dela ideă până la faptă nu au reflectatŭ multŭ, ci şi-au începutŭ acţiunea de vr'o câteva decenii, continuând'o cu totŭ fanatismulŭ. Au şterşŭ mai multe comitate şi le-au împărţitŭ de nou, astfel ca sĕ slăbéscă prin desmembrare elementele nemaghiare au alungatŭ din administraţiunea ţĕrei pe toţĭ Nemaghiarii substituindu'i prin patrioţĭ patentaţĭ, s'au călcatŭ legile, carĭ mai garantau încâtva naţionalităţilorŭ desvoltarea; s'au atacatŭ bisericele, în care acestea avéu unŭ adăpostŭ, s'au proscrisŭ limbile nemaghiare. In urmă, în speranţa că 'şĭ vorŭ uşora ajungerea scopului s'au înfiinţatŭ şi societăţĭ de maghiarizare.

Dar fiindcă Ardélulŭ este cetatea în care s'au susţinutŭ naţionalităţile în decursŭ de veacurĭ, pre lângă tóte năvălirile barbare, şi fiind-că după halucinaţiunile şoviniştilorŭ aci s'ar afla vulcanulŭ, care are sĕ arunce în ei lava de focŭ şi sĕ 'ĭ îngrópe sub cenuşa sa, şi Ardélulŭ a vĕḑutŭ nascerea şi botezarea unei societăţĭ de maghiarisare ardelene.

Scopulŭ draconicŭ ce'lŭ urmăresce acéstă reuniune precum şi cea din Şemnitz-Diln, Ungaria de susŭ, este prea vĕditŭ şi nu mai încape îndoială, că ţintesce la nimicirea naţionalităţilorŭ. Ce lipsă au şoviniştii de reuniunĭ de maghiarisare spriginite de diregĕtoria politică, care este susţinută de o poporaţiune întrégă, când ei se bucură de tóte libertăţile, de tóte privilegiile, ba când chiar şi legile sunt create esclusiv în favorulŭ lor? Décă adversarii noştri au în vedere în adevĕrŭ cultura şi progresulŭ lorŭ şi alŭ popórelorŭ din patriă, pentru ce nu concedŭ şi naţionalităţilorŭ sĕ 'şĭ formeze reuniunĭ, fără a le cere sprijinulŭ moralŭ séŭ materialŭ? Pentru ce s'au respinsŭ statutele reuniunii de cultură a femeilorŭ române din comitatulŭ Sătmarului? Pentru ce s'a denegatŭ aprobarea statutelorŭ reuniunii »Opinca română« totŭ de caracterŭ culturalŭ? Pentru ce nu s'a încuviinţatŭ înfiinţarea unei societăţĭ de agronomiă a Românilorŭ? Şi în sfêrşitŭ care e causa de Caransebeşenilorŭ, după trei anĭ dela aşternerea rugării pentru a li se permite înfiinţarea unui gimnasiu nicĭ aḑĭ nu li s'a concesŭ? Étă dar că tendinţele şoviniştilorŭ şi ale reuniunilorŭ maghiare sunt vĕdite, ele nu intenţionéză cultura şi libertatea popórelorŭ din acestŭ statŭ, singura garanţiă a esistenţei şi întărirei unui statŭ, ci subjugarea şi nimicirea lorŭ.

Acéstă acţiune, lipsită de orĭ-ce basă naturală şi morală, avându'şĭ sorgintea în creerii bolnavĭ ai şoviniştilorŭ şi fiindŭ numai unŭ lucru zadarnicŭ, nu 'şĭ vorŭ ajunge nicĭ odată ţinta. Pentrucă viuă este consciinţa naţională în Nemaghiarĭ şi puternică este legătura ce-i alipesce de sînulŭ naţiunei lorŭ. Acésta a fostŭ recunoscută chiar în adresa dietei ungare dela 10 Aug. 1861 accentuându-se că: „fiecare naţionalitate simte preţulŭ libertăţii sale politice şi a independinţei legale, şi nu se póte forma o unitate artificiósă prin contopire.«

Széchényi Stefan, care cunoscea mai bine poporulŭ sĕu a ḑisŭ în adunarea ţinută în Pojunŭ la 26 Maiu 1847: „Nu 'mĭ-amŭ temutŭ naţiunea mea nicĭ odată de inimicŭ esternŭ, ci de ea însăşĭ, pentrucă în órba ei însufleţire sbóră ca musca órbă, până se lovesce de zidŭ.«

Noi Nemaghiarii suntemŭ convinşĭ, că tótă opera de maghiarizare e zadarnică, dér avemŭ sânta datorinţă a veghia neîncetatŭ, şi cu deosebire preoţii şi invĕţătorii sĕ fie în neadormire păzindŭ scumpulŭ nostru poporŭ, ca nu cumva, precum s'a ḑisŭ, lunaticulŭ căḑêndŭ din vêrfulŭ turnului sĕ sdrobéscă pe celŭ ce trece p'acolo.

Luptătorulŭ.

Academia româna.

Raportulŭ d-lui secretarŭ generalŭ D. Sturdza asupra lucrărilorŭ făcute de Academiă în sesiunea generală din 1885, cetitŭ în şedinţa de închidere la 19 Martie.

Domnilorŭ colegĭ.

Sesiunea generală, pe care o închidemŭ astăḑĭ, a avutŭ 26 şedinţe. Am avutŭ fericirea, ca două din aceste şedinţe sĕ fie presidiate de M. S. Regele, Augustulŭ protectorŭ alŭ Academiei.

In şedinţele acestea domniile-vóstre v'aţĭ ocupatŭ de diferite lucrărĭ, parte aduse în discuţiune de programa presentată de delegaţiune la începutulŭ sesiunii, parte aduse în desbatere de către secţiunĭ.

Mĕ voiu mărgini a însemna numai lucrările principale, cari au ocupatŭ şedinţele nóstre.

In şedinţa dela 2 Martie, d-vóstră aţĭ ascultatŭ relaţiunea d-lui Hăşdĕu asupra marei lucrărĭ lexicografice despre limba română, provocată în sesiunea trecută prin actulŭ de înaltă generositate a M. S. Regelui. Secţiunea literară şi după dênsa Academia întrégă a aprobatŭ lucrarea d-lui Hăşdĕu, ér M. S. Regele a binevoitŭ a da o nouă dovadă de înaltulŭ sĕu interesŭ pentru studiulŭ şi cultura limbei române, luândŭ asupra sa şi cheltuelile de tipărire a acestei marĭ lucrărĭ.

Pe lângă acésta d-vóstră aţĭ avutŭ a vĕ ocupa de alte două lucrărĭ lexicografice asupra limbii nóstre: Una propusă de către d. profesorŭ şi membru corespondentŭ alŭ Academiei I. U. Iarnik, care se oferise a face pentru Academiă unŭ dicţionarŭ, în care sĕ se cuprindă tóte cuvintele şi formele culese din literatura poporală română, atâtŭ în prosă, câtŭ şi în versuri; cealaltă provocată de o propunere presentată de d. Nicolae Ionescu, şi privitóre la facerea de către Academiă a unui dicţionarŭ românŭ, care sĕ servéscă de dreptarulŭ limbii. Amêndouĕ aceste propunerĭ au fostŭ studiate de secţiunea literară, care a luatŭ prudenta hotărîre de a nu mai începe deocamdată o nouă lucrare lexicografică, şi de a aştepta publicarea celŭ puţinŭ a unei părţĭ însemnate din dicţionarulŭ, la care lucréză d. Hăşdĕu şi din care mai multe specimene au fostŭ deja presentate Academiei.

In şedinţa plenară d-vóstre aţĭ aprobatŭ decisiunile secţiunii literare în acesta privinţă.

Cestiunea ortografiei a ocupatŭ şi în acéstă sesiune unŭ locŭ însemnatŭ în desbaterile nóstre. Acéstă discuţiune se continuă din anulŭ trecutŭ şi privia unŭ singurŭ punctŭ din modulŭ nostru de scire, anume, dacă trebue sĕ continuămŭ a scrie pe *u* mutŭ finalŭ la cuvintele flexibile orĭ nu. Cestiunea fiindŭ în sine declinată, susţinută şi combătută cu putere, nu aţĭ creḑutŭ că este bine a da unŭ votŭ asupra ei, rĕmănândŭ a continua modulŭ de scriere întrebuinţatŭ până acum.

Cărţile presentate la premii s'au luatŭ în cercetare. Discuţiunile făcute, mai cu sémă în comisiunea însărcinată cu aceste lucrărĭ, au arătatŭ că s'au presentatŭ în acestŭ anŭ mai multe publicaţiunĭ de valóre. Din cele două premii, carĭ erau a se da în acestŭ anŭ aţĭ acordatŭ numai unulŭ, şi anume premiulŭ Heliade-Rădulescu, care s'a datŭ d-lui N. Densuşianu pentru publicaţiunea sa »Revoluţiunea lui Horia,« în urma raportuluĭ d-lorŭ Bariţŭ şi Hăşdĕu, carĭ amêndoi au constatatŭ meritele marĭ ale acestei cărţĭ din punctulŭ de vedere alŭ metodei scientifice şi alŭ obiectivităţii, cu carĭ suntŭ studiate într'însa faptele, de carĭ se ocupă. Prin premiarea acestei cărţĭ, Academia a afirmatŭ intenţiunile sale de a încuragia lucrările făcute după legile şi principiile sciinţei. Cartea d-lui Densuşianu, a ḑisŭ d. Hăşdeu în raportulŭ sĕu, este „o lucrare fórte consciencĭ»să, care va contribuĭ multŭ a închide pe viitorŭ în România epoca istoriografiei melodramatice, după cum s'a închisŭ de câtva timpŭ aceea a filologiei sentimentale.«

Afară de acéstă scriere se mai aflau între cele presentate şi alte de o valóre însemnată. Voiu aminti: 1. Memoriulŭ geologicŭ alŭ d-lui Cobălcescu şi 2. Terapeutica d-lui Petrescu. Cu tóte aceste» atâtŭ comisiunea premiilorŭ câtŭ şi planulŭ Academiei au fostŭ de părere, că nicĭ uneia din aceste scrierĭ nu se póte acorda marele premiu Năsturelŭ. D-vóstră aţĭ creḑutŭ că celŭ mai mare premiu alŭ Academiei, după intenţiunea fundatorului sĕu, nu póte fi acordatŭ decâtŭ scrierilorŭ de o valóre şi însemnătate cu totulŭ superióră. Pentru a recunósce însĕ meritulŭ scrierilorŭ d-lorŭ Cobălcescu şi Petrescu, Academia i-a numitŭ membri corespondenţĭ.

Din partea secţiunilorŭ s'au presentatŭ mai multe lucrărĭ. Dintre acestea voiu aminti memoriulŭ d-lui Papadopol-Calimac despre unŭ poemŭ slavonŭ din secolulŭ alŭ XII-lea, în care se află mai multe date privitóre la istoria Românilorŭ.

Dela secţiunea istorică a venitŭ o propunere, care a fostŭ aprobată de d-vóstră, ca d. Urechiă sĕ fie însărcinatŭ cu facerea unei nouĕ ediţiunĭ a scrierilorŭ lui Mironŭ Costinŭ, dintre carĭ una este inedită. Aţĭ luatŭ mĕsurile trebuinciόse pentru ca acéstă lucrare sĕ se pótă termina în decursulŭ anului.

Pentru a ajuta, întru câtŭ ne permitŭ mijlócele, publicarea poesiilorŭ poporale aţĭ acordatŭ d-lui Marianŭ unŭ ajutorŭ de 500 lei pentru tipărirea colecţiunii sale de descântece. Cu părere de rĕu ne-amŭ vĕḑutŭ în neputinţă de a dá de astădata ajutorulŭ nostru pentru publicarea bogatei şi preţiósei colecţiunĭ adunate de d. G. Dem. Teodorescu. Avemŭ speranţă, că totuşĭ se va publică în curêndŭ acéstă colecţiune, care este cea mai bogată şi mai variată dintre cele publicate până acum.

Pentru studiarea dialectului macedo-românŭ aţĭ decisŭ a cumpĕră traducţiunea Apostolului, făcutŭ în acelŭ dialectŭ de către rĕposatulŭ Tomara.

Pentru premiulŭ Heliade-Rădulescu, care este a se dă în 1888, după recomandarea secţiunii literare, aţĭ decisŭ a se propune subiectulŭ: »Nunta la Românĭ«, studiu istorico-entnograficŭ comparativŭ.

O însemnată parte din timpulŭ acestei sesiunĭ a fostŭ ocupată cu cercetarea şi esaminarea diferitelorŭ lucrărĭ îndeplinite séu începute în decursulŭ anului de către delegaţiune conformŭ decisiunilorŭ luate în sesiunea trecută, precum şi cu cercetarea administraţiunii financiare a Academiei.

In urma propunerii făcute prin raportulŭ generalŭ presentatŭ la începutulŭ acestei sesiunĭ, aţĭ luatŭ dispositiunile necesare pentru facerea unei nouĕ şi complete ediţiunĭ a operilorŭ lui Nicolae Bălcescu.

Discursulŭ de recepţiune alŭ venerabilului colegŭ Fl. Porcius a fostŭ pentru noi o sĕrbătóre, pentru că amŭ putută privi toţĭ cu multă bucuriă resultatele unei îndelungate activităţĭ îndreptate cu stăruinţă şi iubire spre investigaţiunĭ scientifice.

Zelulŭ neobositŭ alŭ marelui nostru cetăţeanŭ Ioanŭ Brătianu, pe terenulŭ culturii nóstre naţionale, a decisŭ Academia a îndeplinĭ o dorinţă de multŭ simţită de noi toţĭ proclamându-lŭ în unanimitate de membru onorarŭ alŭ ei.

Viulŭ interesŭ ce a purtatŭ totdéuna Ex. Sa Sir. W. White, ministrulŭ M. S. Regina Engliterei, pentru ţéra nóstră, şi în specialŭ pentru Academiă, v'a îndemnatŭ a-lŭ alege membru onorarŭ.

Aţĭ alesŭ de membru corespondentŭ alŭ secţiunei istorice pe Ex. Sa d. Eugen Schuyler, fostŭ ministru preşedinte alŭ Statelorŭ-Unite în România, în a cărui istoriă a lui Petru celŭ mare, evenimentele privitóre la Românĭ suntŭ studiate cu o deplină cunoscinţă a cronicarilorŭ noştri.

Inchidemŭ sesiunea generală a acestui anŭ cu acelŭ strigătŭ, care pornesce cu iubire şi devotamentŭ din inimile nóstre a tuturorŭ: Sĕ trăiască MM. LL. Regele şi Regina, Augustii membri şi protectorĭ ai Academiei.

DIVERSE.

Grilajulŭ dómnelorŭ din camera comunelorŭ din Englitera. — O discusiune fórte plăcută a fostŭ acum câte-va ḑile in Camera comunelorŭ, cu ocasiunea interpelărilorŭ privitóre la conflictulŭ anglo-rusŭ. Era vorba sĕ se desfiinţeze grilajulŭ, în dosulŭ căruia stau dómnele. Precum în Orientŭ unŭ vĕlŭ acopere faţa femeilorŭ, totŭ asemenea în Camera comunelorŭ din Englitera se află unŭ grilajŭ pusŭ înaintea tribunei dómnelorŭ, care împedecă pe deputaţĭ d'a-şĭ arunca privirile indiscrete asupra frumóselorŭ femei, cari vinŭ sĕ asiste la desbaterĭ. Acum câteva ḑile, unŭ amicŭ alŭ secsului frumosŭ, d. Buxton, a luatŭ cuvêntulŭ pentru a motiva o propunere care tindea a desfiinţa grilajulŭ, în dosulŭ căruia, a ḑisŭ dênsulŭ, dómnele se înăbuşescŭ şi nu vĕdŭ nimicŭ. Desbaterea provocată de acéstă propunere a fostŭ fórte viuă,

D. Gladstone a susţinutŭ că publiculŭ, care face parte din secsulŭ frumosŭ nu vine la cameră pentru a vedea bine ci pentru a auḑi bine. Decĭ nu trebue a desfiinţa grilajulŭ. Cea mai mare parte din dómne suntŭ conservatóre, a rĕspunsŭ unŭ conservatorŭ înfocatŭ, sir Robert Peel. In ceea ce mĕ privesce nu potŭ refusa o reformă pentru amicele mele politice. Decĭ suntŭ contra grilajului. Unŭ altŭ conservatorŭ, d. Gipson, care ardea de dorinţa d'a produce unŭ mare efectŭ, a avutŭ totŭ succesulŭ seratei. Elŭ a făcutŭ cunoscutŭ chiar simţimêntulŭ femeilorŭ în privinţa acestei »grave cestiunĭ« citindŭ o scrisóre a unei dómne, care asista în totd'auna la şedinţă. Écă acéstă scrisóre: »Păstraţi-ne grilajulŭ nostru! El ne protege, ne permite d'a sta cum voimŭ, şi de a vorbi între noi fără a fi vĕḑute şi auḑite. Acestea suntŭ nisce marĭ avantage, căcĭ nu trebuie sĕ uitaţĭ, că este unŭ lucru neplăcutŭ d'a sta ciniva liniştitŭ şi cu gura închisă, când vorbesce unŭ oratorŭ care te plictisesce. Nu vĕ veţĭ formalisa, scumpulŭ meu domn, că la Cameră sunt destulĭ oratorĭ carĭ plictisescŭ publiculŭ. Când vorbescŭ aceştia, d-vóstră sunteţĭ liberĭ sĕ vĕ plimbaţĭ prin culise séu sĕ vĕ citiţĭ scrisorile. Dér noi!... De altmintrelea grilagiulŭ oferă unŭ mare avantagiu chiar deputaţilorŭ. Inchipuiţi-vĕ că aţĭ desfiinţa grilagiulŭ: Atuncĭ vomŭ vedea tóte mişcările acestorŭ domnĭ, şi nu vorŭ mai putea sĕ se mai tolănéscă pe fotoliurile lorŭ, sĕ dórmă şi sĕ sforăie cum facŭ astăḑi...!« Acéstă pledórie femeiască a resolvatŭ cestiunea. Camera, cu 131 voturĭ contra 75, a respinsŭ propunerea Buxton şi a otărîtŭ d'a menţine statu-quo, adică grilajulŭ protectorŭ.

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 17 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.68
Argint românesc	»	8.59	»	8.63
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.76	»	5.82
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	119.—	„	120.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 16 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	94 75
Rentă de hârtiă 5% . .	90.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.—
Bonurĭ rurale ungare . .	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	100.50
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	96 50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	45 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	117.80
Renta de hărtiă austriacă	80.75
Renta de arg. austr. . .	81.20
Renta de aurŭ austr. . .	105 10
Losurile din 1860 . . .	138 80
Acţiunile băncel austro-ungare	856 —
Act. băncel de creditŭ ung.	282.—
Act. băncel de creditŭ austr.	283.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.87
Napoleon-d'orĭ	9.91½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.30
Londra 10 Livres sterlinge	125.40

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 3 Aprilie st. v. 1885

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	84½	—
Renta rom. amort. (5%) . .	87	—
» convert. (6%) . .	85	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	29½	—
Credit fonc. rural (7%) . .	96	—
» „ „ (5%) . .	81	—
» » urban (7%) . .	94½	—
» » » (6%) . .	84½	—
» » » (5%) . .	77½	—
Banca naţională a României	1115	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	325	—
« » » Naţională . .	225	—
Aurŭ	15.½%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căłei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirişŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10,56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta'	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órcle de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.